

בית הכנסת היכל המלך

ע"ש מלכו של עולם

מיסודו של כולל ליל שישי
מבקשי ה' ע"ש הרמח"ל

בנשיאות הרב אלון עטיה שליט"א



הפטרה: כה אמר ה'

שבת זכור

פרשת: ויקרא



יב אדר-ב התשפ"ד

מאמר הרב פירורים על פורים

שיבקש מה' יתברך - יקבל!
 משתה פורים - זמן מסוגל מאוד לבקש, וכמו שאמרו רבותינו על הפסוק: "ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך... וינתן לך" כשהמלך הכוונה לקב"ה, ואסתר הכוונה לכל יהודי, והקב"ה משלים את רצוננו בעת משתה היין, ולכן יש לזכור ולבקש מהגברת להזכיר לנו לעצור בעת המשתה ולתת זמן לבקש בקשות! חובה קדושה לזכור בעת הזאת את השבויים, הנעדרים, החיילים היקרים, החולים ושאר בית ישראל!

שומר נזקים - מושג שההלכה מחייבת אותו כמעט, לשמור את מי שרוצה להשתכר אך אינו בטוח שיתנהג כשורה כלפי אחרים או ממונם - עדיף שלא ישתכר, אך אם לא ישמע לנו, לפחות שישים שומר שמיד שהוא עלול להזיק חלילה לאיש או לממון, שיקח אותו לחדרו או למקום מבודד, כדי להצילו.

יום זה של פורים הוא נפלא ביותר, וראוי להישמר בו מכל כעס, מחלוקת, ריב וכד' שגם כך אסורים כל השנה כולה, אך ביום הזה מחלקים מתנות מהשמים, והכלי הוא שמחה קדושה ואחדות! הקב"ה יסמוך גאולה לגאולה, ונתבשר בביאת משיח, אמן.

נלמד ביחד כמה דברים מועילים על פורים, כדי שנוכל למצות את היום הנפלא הזה בצורה הטובה ביותר:
 לימוד תורה - ביום זה חשוב מאוד מאוד, ללמוד תורה כמו שכתב הגאון חיד"א, וכמו שהגמרא אומרת שבפורים קיבלנו את התורה מאהבה!
 לימוד בלילה בין מגילה למגילה, מובא בשם ה'חתם סופר' שקיבל מרבו בשם רבו שקיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, שכל מי שלומד תורה בין מגילה של לילה למגילה של בוקר - מובטח לו שהוא בן העולם הבא!



בודדים - מצוה למצוא אנשים בודדים, גלמודים, גרי-צדק שלא תאקלמו עדיין וכיוצא בהם, שיבואו לסעוד איתנו את סעודת הפורים, לשמוח ולשמח! ואשרי האדם הזה שזכה לארח בפורים את מי שהוא עצוב מחמת בדידות, כמה גדלה מעלתו ויהא מובטח שכל

השבת, היא ערב פורים לרוב העולם, מיד במוצאי שבת קודש, נקרא את המגילה [למעט ערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון שקוראים בראשון בלילה ושני בבוקר], ויש להתבונן מעט בגדולת היום הזה. רבי שמעון בר יוחאי חיבר את הספר הנורא 'תיקוני הזהר' ובו הוא כותב סוד נורא: יום פורים גדול יותר מיום הכיפורים!!! כולנו יודעים כמה גדלה מעלתו של יום כיפור - יום שבו הקב"ה מוחל לנו על כל עוונותינו... והנה מגיע חג שלא מוזכר בתורה, אלא הוא מתקנת רבותינו הקדושים ומעלתו גדולה יותר מיום כיפור...! וביום הזה אנחנו מוכנים לאבד את הדבר היקר לנו מכל - את הדעת! וכך התבטא 'סנגורן של ישראל' הגאון רבי לוי יצחק מברדיטשוב: פורים כנודע הוא החצי של כיפורים, כאשר ביום כיפורים אנחנו מענים את הגוף כפי ציווי התורה, וביום פורים אנחנו מענים את הנפש, איך?? בציווי על איבוד הדעת... ידוע שיום פורים לא יתבטל לעולם, ויש ביכולתו לתקן את חטא עץ הדעת, ולקבל מהקב"ה כל מה שנרצה! בבחינת ההלכה: "כל הפושט יד - נותנים לו!". וממילא, כשאנחנו באים לפני הקב"ה ופושטים את ידינו - מן השמים ממלאים את בקשותינו ועושים את כל רצוננו...!

זמני כניסת ויציאת שבת:

רבינו תם:
 19:10
 19:08
 19:04
 19:10

יציאת השבת:
 18:30
 18:32
 18:29
 18:31

כניסת שבת:
 17:16
 17:33
 17:21
 17:34

ירושלים
 תל אביב
 טבריה
 באר שבע





חיכל החלכה

הנוקק לחסד הוא גדול עד מאוד, מכל מקום חיוב עשיית חסד אין כאן. אך מדת לפניים משורת הדין לא בטלה, והעושה חסד אף אם יארע לו הפסד ממון, עושה מצוה מן התורה, ותבא עליו ברכת טוב. [וזאת כמובן למעט יצא את המצוות שחיובן הוא הפסד ממון, כגון צדקה, פדיון שבויים, וכדומה, שבהם מחוייב אף על פי שמפסיד ממון.] אולם אם לנוקק הוא צורך חיים ממש, שחייו תלויים בזה, ולעושה החסד הוא הפסד ממון, הרי שמחוייב לעשות עמו את החסד, שכן נאמר לא תעמוד על דם רעך

1. חיוב עשיית חסד הוא דוקא לאדם הנזקק כעת לדבר החסד, אך אם אינו זקוק לכך, או מחמת שהוא מסתדר לבדו, או מחמת שאינו צריך לדבר זה [אף על פי שאם יעשו עמו את החסד, הרי שישמח בכך] שוב אין באופנים אלו חיוב עשיית חסד, אלא מצוה שיש לעושה קבלת שכר. כגון לשמח חבר אף שאינו שרוי בעצבות, לספר בשבחו, לשבחו בפניו, לדרוש בשלומו, לנקות את משקפיו, להכין את כסאו או את ספריו, וכן על זה הדרך שאר צרכיו אשר מסתדר לבדו בעשייתם, או שאינו זקוק לכך, אינו מחוייב משום מצות חסד בעשייתם, ואולם אם עושה הרי שקיים מצות חסד. אך אם באותה שעה רעו כן זקוק לכך, כגון שקשה לו להביא את ספריו, לפי העת והשעה. או שזקוק להמלצה בשבחו כדי להתקבל לכולל או לעבודה, או כדי שיתקבלו ילדיו למוסד לימודי, וכדומה, הרי שיש חיוב דבר תורה לסייעו, היות והוא זקוק לכך.



2. כאשר אדם מבקש שהשני יעשה למענו איזה דבר, ויכולתו לעשות דבר זה היא כפי יכולתו של המבקש, הרי שאין חיוב לעשות למענו דבר זה. ולכן שנים הלומדים יחדיו ומבקש איש מאת רעהו שיביא לו ספר פלוני, אינו מחוייב להביאו. וכן המבקש מאת רעהו שיביא לו איזה חפץ מן החדר השני, וכיוצא בזה, אינו חייב, היות ויכולתם לעשות דבר זה זהה. (שו"ע המדות)

א. מתוך חיוב זה של ואהבת לרעך כמוך, יוצא חיוב לעשות גמילות חסדים, על כל חלקי גמילות החסדים אשר רבו ענפיהם פירותיהם ופרי פירותיהם. ואם כן גמילות חסדים היא מצות עשה גמורה דבר תורה. ובנוסף להאמור הרי שבקיום מצות גמילות חסדים עוד מקיים מצות עשה דבר תורה שנאמר והלכת בדרכיו, והוא ציווי ללכת בדרכי האל יתעלה

ב. מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך וכן תולדותיה המה מעשי גמילות חסדים, הרי הם מצוות חיוביות, דהיינו שחובה על האדם לאהוב את חברו, לעזור לרעהו ולרחם עליו, וכדומה. ועל כן חובה לעזור לחבירו בכל חיובי גמילות חסדים על כל סוגיהם ופרטיהם, ואסור להעלים עיניו ממנו. ואולם ישנם היתרים שונים בחיוב זה, אשר יבוארו להלן ברצות השם

ג. חיוב גמילות חסדים הוא אף אם מחמת עשיית החסד יצטרך להפסיד זמנו, ואף אם יש טורח בעשיית החסד, שזהו גוף ציווי התורה. ולא כמו מי שעלה על ליבו להקל בכך.

ד. אין חיוב עשיית חסד כשהחסד מתנגד לקיום חיי העושה. ולכן שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהם קיתון של מים, ואם ישתו שניהם, לא יהיה די במים, ושניהם ימותו, ואם ישתה אחד מהן ינצל ויגיע לישוב. ישתה בעל המים לבדו, וכפי שדרש רבי עקיבא: וחי אחיך עמך, חייך קודמין לחיי חברך.

ה. החיוב לעזור ולסייע לרענו הוא כאשר אין הפסד ממון בעיקבות מעשה החסד, אולם אם כדי לסייע יפסיד ממון, או ימנע ממנו רווח, אין עליו חיוב משום ואהבת לרעך כמוך, לפי שנאמר אפס כי לא יהיה בך אביון. ואף על פי שההפסד של עושה החסד הוא הפסד קטן, ואילו של



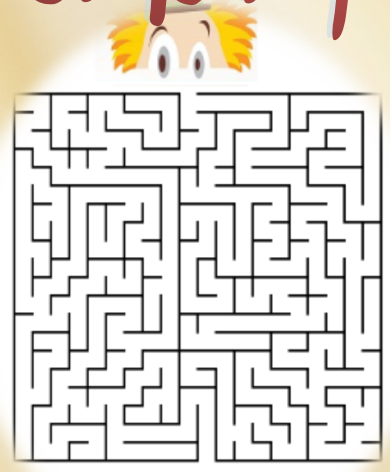
היכל היוצרים

חידות הגיון:

- א. בן איתו הורה, לכה
- הפרה, את הסמוכה
- סוף האותיות...
- ב. האות הראשונה
- מחברת לנצח.
- ד. התארכנות קנאניה עם
- מילת סיבה...

מבוק איצן אפוקים - חידון לפורים לגיל הרך...

- א. איך קראו לשני שומרי הסף שביקשו להרוג את אחשוורוש?
- ב. מה היה שמה העברי של אסתר?
- ג. איך קראו לנשי אחשוורוש?
- ד. איך קראו לבן הצעיר של המן?
- ה. איך חתמו על צו המלך בזמנם?
- ו. האם יד אדר נקבע לחג בגלל שהיה יום ברית המילה של משה רבינו?
- ז. האם אומרים יעלה ויבוא בפורים?
- ח. מה ההבדל בין פורים לשושן פורים?
- ט. מה ביאור המילה 'פתשגן'?



יהודייה ואנחנו נגדל אותה, בעזרת השם, כילדה יהודייה".

"אתם לא תגדלו אותה", ארשת החביבות נטשה את פניה. "התינוקת האומללה הזאת, אין לה שום סיכוי. כשהיטלר יגיע לכאן לא יישאר פה ילדים יהודיים". "אל תהיי בטוחה כל כך", עניתי בהיסוס. "אל תהיי כל כך בטוחה. זו לא הפעם הראשונה שהם מנסים להשמיד אותנו". ופתאום נזכרתי שהיום חג פורים. יום הולדתך חל בפורים. זה סימן, חשבתי סימן משמים, שהתינוקת שלי נולדה ממש ביום שבו המן הרשע נחל את מפלתו. זה היה היום שנהפך מחושך לאור גדול. פתאום נמלאתי באומץ ובביטחון. "בכל דור הם עמדו עלינו לכלותינו, ואלוקים תמיד הציל אותנו מידיהם. והוא יעשה זאת שוב, הוא יעשה זאת שוב!" השכנה שלי הוסיפה לנסות לשכנע אותי, אבל אני כבר לא הקשבתי. חשבתי על השם שאתן לבתי.

היה זה בשבת אחרי הצהריים, אותו רגע קסום שבין שעת בין הערביים לבין רדת החשכה. האורחים כבר הלכו. התינוק כבר ישן. עוד מעט יידלקו האורות. אבי ואחי ישובו הביתה מבית הכנסת. נצטרך להדליק את הנר להבדלה, להכין יין עם בשמים, ושבוע חדש יתחיל. אך בינתיים הייתה זו שבת – שלוות השבת, שקט השבת. התכרבלתי לצד אמי על ספת הסלון והתחננתי, "ספרי לי סיפור. ספרי לי על עצמי כשהייתי קטנה". וכך החלה אמי לספר:

נולדת בתקופה קשה מאוד, תקופה עצובה ומרה למשפחתנו, לעם היהודי. היטלר הרשע כבש את אירופה צעד אחר צעד. כמו המן הרשע בשעתו, הוא נשבע להשמידנו, להרוג כל איש, אישה וילד יהודיים החיים על פני האדמה. צבאותיו של היטלר עדיין לא הגיעו להונגריה. הוא עדיין לא הגיע לעירנו. שמענו סיפורי אימה, דברים שלא האמנו להם, שלא יכולנו להאמין להם. אך הייתי צעירה, כמעט ילדה עדיין, וזה עתה בורכתי בתינוקת הראשונה שלי. שכחתי את כל צרותיי כשחיכתי בקוצר רוח לאחות שתביא לי את התינוקת שלי.

ישבתי במיטת בית החולים הגדולה והבטתי באחיות המביאות לשאר הנשים את תינוקיהן. לבסוף הגיעה האחות למיטתי כשהיא מחזיקה גוש קטן עטוף בשמיכת פלנל. איזו תינוקת יפה את היית! העיניים שלך היו גדולות וכחולות בתוך פנים ורדרדים קטנים. מישהו קשר סרט תכלת תואם בפלומת שערך החום. "הו, תני לי אותה!" קראתי. "אנא, תני לי להחזיק אותה!" אבל האחות, אישה כבדת בשר בעלת עיניים קטנות ונוקשות מבע, לא חיכה כלל. "קחי אותה!" היא אמרה בקצרה ושמה אותך בגסות בקצה המיטה. "אני לא יודעת למה אנחנו טורחים בשביל הזאטוטים היהודים המפונקים האלה. הם בזבוז זמן וכסף. היטלר יטפל בכולכם עוד לפני שהשנה הזאת תיגמר".

לא הייתי מסוגלת לענות לה. רק החזקתי אותך חזק בזרועותיי ובכיתי ובכיתי. "הנה, חמודה, אל תתני למכשפה הזקנה הזאת להרגיז אותך". הייתה זו האישה שבמיטה הסמוכה אליי. היא הייתה אשת איכר בעלת לחיים ורודות ושיער מאפיר. "בואי נראה את התינוקת שלך. אוי, אוי, כמה שהיא חמודה. כמה חבלי..."

פתאום היא התיישבה זקופה במיטתה ודיברה אליי ברצינות רבה. הקשיבי לי, גברת. "גברת רוזנברג", אמרתי לה. "שמעי, גברת רוזנברג. תני לי אותה". פניה הכבדים היו שטופי התרגשות. "תני לי לקחת אותה. למה שהיא תמות, התינוקת התמימה הזאת? אני נשבעת לך, אני אטפל בה כאילו הייתה שלי. מעולם לא היו לי ילדים, את יודעת. תני לי אותה". בהיתי בה בתדהמה. "למה את מתכוונת? מה את אומרת, איך אני יכולה לתת אותה? היא שלנו, היא ילדה



אביך הגיע לבקר אותי באותו אחר צהריים. כמה טוב היה לראות אותו, כשהמגילה תחת זרועו ותיק מלא מזון כשר בידו האחרת! המלים הראשונות שאמרתי לו הן "אברום, אני יודעת מה יהיה שם התינוקת שלנו. היא תהיה אסתר, אסתר מלכה". אביך הנהן בראשו. "אסתר, אסתר מלכה. שם מקסים, שם טוב". הוא ליטף בעדינות את ראשך הקטן. "השם בטח יעזור לנו", וכך קיבלת את שמך. לכולנו – לנו, הורידך, לקרובי משפחתנו ולכל מכרינו וידידינו, שמך נשא משמעות מיוחדת. פירושו היה תקווה, אמונה. "אהה, אסתר ק'ה. אסתר מלכה", היו אנשים אומרים ומחייכים אליך. "שם יפה מאוד, שם טוב" ואז הם היו נאנחים ואומרים, "שאלוקים יעזור. הוא חייב לעזור". ואכן, נזקקנו נואשות לעזרתו של אלוקים באותם ימים. צבאותיו של היטלר נכנסו להונגריה. כשהיית בת שנתיים נאלצנו לעזוב את בתינו וגרנו בגטו. מה זה גטו? זה היה מין כלא כזה. בעיר היה אזור שהוקף בחומות ושחיילים נאציים שמרו עליו. אנשים צעירים כמו אביך הובלו לעבוד עבור הנאצים כשהם נדחפים בעזרת קנה של רובה. חוץ מזה, אף יהודי לא הורשה לעזוב את חומות הגטו. ואנחנו חיינו בין החומות האלו בצפיפות עצומה, משפחות רבות בדירה אחת. חיינו בקור, ברעב ובפחד מתמיד. רבים חלו ומתו. אחרים נלקחו על ידי הנאצים ולעולם לא שמענו עליהם שוב. כך את חיית וגדלת בגטו. היית ילדה קטנה, רזה וחיוורת בעלת עיניים גדולות ונפחדות. היו כל כך הרבה דברים שלא יכולת להבין. ואז הגיע פורים, יום הולדתך. אביך ואני היינו נחושים בדעתנו שביום האחד הזה תחושי מקצת מטעמו של חג הפורים, שתצחקי, שתיהני קצת. תכננו הכל בזהירות... המשך בעמוד 4



- העלון להצלחת א.ח.ב.א. נתרם בעילום שם להצלחתו בכל העניינים ברוחניות וגשמיות, אמן.
א. כל מי שרוצה להקדיש את העלון הקדוש המופץ בכחמשת אלפים עותקים בכל רחבי הארץ הקדושה, מוזמן לפנות לר' שלמה רחמים בטלפון: 0533121838 ולהעביר את השמות שמעוניין שיכתבו בעלון לרפואה, להצלחה, לזיווג, לזרע של קיימא, או להבדיל לעילוי נשמת יקריו, ויונצחו בעלון בשבתות הבאות.
ב. כל מי שמעוניין להצטרף למיזם קריאת הוזהר הקדוש ברציפות בבית מדרשנו, מיזם שעליו קרא הרמח"ל הקדוש שאם היה באפשרותו היה מתקן את זה בכל מקום לרוב השמירה העצומה שגורם בישראל! יפנה לאחראים על השיבוץ היומי במהלך השבוע: סבב א- ר' הננאל אברמוף: 0548460510. סבב ב- ר' אלעד אהרוני: 0548463387.
ג. תודה לה' יתברך על שובם לשלום של המגויינים מחברי הקהילה, בתוך ישראל!





קודם נתיידד איתך, לאט לאט. נזכה באהדתך, ובהדרגה, את תיזכרי בנו פתאום הבחנו בילדה קטנה... ששיחקה בעפר בחזית בית אחד. ליבנו גאה באושר. זו היית את ילדה קטנה, אמר אביך בקול רועד, בואי הנה. הסתכלת בנו בעיניים כחולות פקוחות בחשש עמדת שם כשאגודלך בפיך. איך אוכל לתאר לך כיצד הרגשתי? לבי שר תודה לאלוקים שמצאנו אותך בריאה ושלמה. אבל בעיניך לא היה כל סימן לכך שאת מכירה אותנו, את שכחת אותנו לגמרי... פתאום הסתובבת ורצת לתוך הבית. אמא! קראת למישהו בפנים. יש פה אנשים מצחיקים, הם עומדים בחוף. אשה נמוכת קומה לבושת שביס שחור יצאה החוצה. היא החזיקה אותך חזק בידה. פניה היו ריקים מהבעה, מאובנים. היא אמדה אותנו ארוכות במבטיה, את פנינו החיוורים, את לבושנו העירוני המאובק. פתאום נתקפתי חרדה. היא החזיקה אותך כל כך חזק, כאילו את שייכת לה. נזכרתי באישה בבית החולים שאמרה לי, "תני לי אותה". שכחתי את כל תוכניותינו. שכחתי שהחלטנו לספר לך לאט ובהדרגה. "אסתר ק"ה", פרצו המלים מפי, "אסתר מלכה. זה מאמי וטאטי! את לא זוכרת אותנו?"

את קפאת על עומדך. בהית בי בלי להניע אבר. פתאום השתנו פנייך. נראה היה כאילו את מתעוררת מחלום. בעינייך ניצת זיק של הכרה. בקריאה קטנה, הוצאת את ידיך מן האישה שהחזיקה בך ונפלת אל בין זרועותינו. כבר ירד החושך בעת שאמי סיפרה לי כל זאת. היא התנערה והציצה בשעון שעל הקיר. השבת יצאה. אבל אני רציתי להאריך את הרגע הזה, לגרום לו להימשך עוד קצת. "איך יכול להיות", שאלתי, "איך יכול להיות ששכחתי הכל – אותך ואת טאטי ואת היותי ילדה יהודייה – ושזכרתי את דבר קטן אחד, רק את השם שלי?"

אמי קמה כדי להוציא את הבשמים, את נר ההבדלה ואת גביע היין. "אני מניחה שזה מפני ששם, שם יהודי, איננו דבר כה פעוט, אחרי הכל", היא אמרה.... (תודה לר' א.ד.)

רק בת שלוש ולא הבנת בכלל. פרצת ביפחות רמות. "את לא באה איתי, טאטי לא בא איתי ואסור לי אפילו שיקראו לי בשם שלי...". ניסיתי לחשוב על מלים שתנחמנה אותך, אבל לא מצאתי. חוץ מזה, פחדתי שאם אדבר אתחיל לבכות ביחד איתך. ואז שמעתי את האיש הצעיר מדבר. "בואי, אסתר ק"ה". קולו היה שלו וידידותי. "בואי, אני רוצה לספר לך סוד". את הפסקת לבכות והסתכלת בו בסקרנות. הוא נראה כמו גוי. אבל הוא דיבר אליך ביידיש, ועיניו היו עיניים יהודיות, חביבות ועצובות. "את לא עוזבת את טאטי, את מאמי ואת השם שלך. לא באמת. את תשמרי את כולם כאן בפנים", והוא הצביע על הלב שלך. "ובלילה, כשתהיי לבד, תגידי "שמע ישראל" ותחשבי עליהם – על אמא שלך, על



אבא שלך ועל שמך היהודי. אבל לא תספרי לאף אחד. זה יהיה הסוד שלך. ויום אחד, אמא ואבא שלך יבואו לקחת אותך שוב הביתה". "ואתה, לך גם יש סוד?" שאלת אותו. הוא הנהן בראשו. "כן, יש לי, אס... כלומר, אווה. גם לי יש סוד". ואז עזבת אותי והחזקת חזק בידו של ידידך החדש. פנייך היו מוכתמי דמעות... במשך חודשים רבים לא שמענו ממך דבר. לקראת סוף המלחמה הופצצו כבישים, איכשהו בניסים שרדנו, אביך ואני. מיליוני יהודים, לא נשארו בחיים. ואז הסתיימה המלחמה. הנאצים הרשעים הובסו. כמו כל היהודים שנשארו בחיים, אף אנו ניסינו לשקם את חיינו. המחשבה היחידה שמילאה את נפשנו הייתה למצוא אותך. יצאנו ליישוב שאליו נשלחת. התפללנו תוך כדי הליכה שנמצא אותך בריאה ושלמה. ידענו גם שהיו כפריים שאהבו כל כך את הילדים שבהם טיפלו שהם לא רצו להחזיר אותם להוריהם. והילדים עצמם קטנים מכדי לזכור שהיו להם הורים יהודים. כשאנו קרועים בין פחד לתקווה, עשינו את דרכנו במורד כביש העפר שהוליך דרך הכפר. החלטנו שלא נספר לך בבת אחת שאנו

...באותו בוקר, לפני שאביך הלך לעבודה עם שאר הפועלים, תפרתי זוג עגילי זהב לבטנת מעילו. הוא ייתן אותם לאיכרים ובתמורה יבקש קמת, סוכר ופירות יבשים. נכין אזני המן. אחרי שהלך מצאתי וילון תחרה קרוע ועשיתי ממנו שמלה עבורך. מקרטון ונייר עטיפה ישן עשיתי כתר, והתחפושתי שלך הייתה מוכנה. כשהגברים חזרו מן העבודה, אנשים התאספו בביתנו לשמוע את אביך קורא את המגילה. כמה מעט צריך כדי לשמח ילד! לבשת את תחפושתך כמו מלכה. פיזרתי את שערך והברשתי אותו עד שהבהיק. עינייך ניבטו נוצצות מתחת לכתר שעטר את ראשך. בשמחתך הרבה הפכת למרכז תשומת הלב. אנשים חייכו ובכו. הם נזכרו כיצד חגגו את פורים בזמנים טובים יותר. בכל פעם שאביך קרא את השם "אסתר המלכה", הילדים האחרים חייכו אליך. עמדת שם, רצינית וגאה. מגילת אסתר הייתה הסיפור שלך. באותו לילה, כשהשכבתי אותך במיטה, ורודת לחיים ומאושרת ובטנד מלאה אזני המן, מלמלת בקול ישנוני, "איזה מזל שאני אסתר." אבל זה היה היום השמח האחרון שזכור לי בגטו. מצב הדברים הלך והידרדר, הלך והחמיר. מדי כמה ימים תפסו חיילים גרמנים יהודים מבוועתים ודחסו אותם בעל כורחם לתוך קרונות בקר. הם מעולם לא שבו. לבסוף הגיע היום שבו הבנו שעלינו לשלוח אותך משם. התוכנית הייתה להבריח אותך מן הגטו ולשלוח אותם רחוק לאזור הכפרי, לאחד מן הכפרים הקטנים. שם תחיי עם משפחת איכרים עד תום המלחמה. עבור סכום הכסף הקטן שעוד נותר בידנו, אולי הם יסכימו לקחת ילדה יהודייה ולא לשאול שאלות. כשהתעוררת בבוקר המחרת כבר ארזתי את כל בגדייך בחבילה גדולה. האיש הצעיר שעמד לקחת אותך כבר המתין כשהוא יושב בסבלנות בפינה. בעודי מלבישה אותך בחיפזון, ניסיתי להסביר. אמרתי לך שהאיש הצעיר הוא ידיד שלנו. שהוא ייקח אותך למקום שבו אין חיילים ואין רובים ושבנו תוכלי לאכול תפוחי אדמה ולחם בשפע. את שאלת, "את וטאטי באים איתי?" אמרתי לך שלא. ואז אחזתי בכתפך ואמרתי לך בסבר חמור מאוד. "זכרי דבר אחד. לא קוראים לך אסתר יותר. קוראים לך אווה. תגידי את זה שוב. אווה. לא משנה מי שואל אותך ומתי. אסור לאף אחד לדעת שאת ילדה יהודייה. את מבינה?" את היית

שיעורי הרב ברחבי הארץ:

- יום ראשון: בנתניה: בית הכנסת 'אהל יצחק' רחוב חטיבת הראל 8, בשעה: 19:00. (בכולל למטה) בכפר סבא: בית הכנסת 'אלי כהן' רחוב שלמה המלך פינת מצדה בשעה: 20:15.
- יום שני: בבאר יעקב; בית הכנסת 'אברהם אבינו' רחוב הרב עוזיאל 7 בשעה: 18:15, לאחר תפילת ערבית.
- יום שלישי: בירושלים, ביה"כ "מוסאיוף" רח' יואל 25 בשעה: 15:00. (שידור חוזר בטל': 03-6171068 שלווח: 50) בירושלים, שכונת פסגת זאב בית הכנסת 'נחלת צבי' רחוב אליהו מרידור 42 בשעה: 19:30.
- יום חמישי: בירושלים בית הכנסת 'תפארת ירושלים' - היזדים, רחוב אדוניהו הכהן 26 בשעה: 14:00. בירושלים, בית הכנסת "בורוכוב" - 'חזון יעקב' רחובות הבורכים 21 בשעה: 20:20. בגבעת זאב בית הכנסת 'היכל המלך' לימוד 'ליל שישי' כל הלילה החל מהשעה: 22:00 בע"ה.

4